

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

ahová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
ahová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak.

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hóra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 134. szám.

Péntek, június 12.

A szeszadójavaslatok.

Politikai munkatársunktól —

Budapest, június 11.

A képviselőházban most sorra kerülő fontos törvényjavaslatok között jelentős helyet foglalnak el a földművelési miniszternek a napokban beterjesztett javaslatai a szeszadóról, a sajtolt élesztő megadóztatásáról s a szeszkontingens megállapításáról.

A javaslat leglényegesebb intézkedése az adótételnek 40 fillérrel való felemelése. Még husz év előtt, a kontingentálás előtti időben, a szeszadóból folyó jövedelmek alig tettek huszmillió koronát s ime a kontingentálás husz éves rendszere alatt az első év 38 millió adójövedelme 87 millióra emelkedett s ezzel a szesz az állam legértékesebb bevételi forrása lett. Az újabb adóemelést folytán a javaslat a bevételek újabb 30—40 millió emelkedésével számol, mely — ha nem is a törvény első évében — de a harmadik-negyedik évben nyilván be is következik.

Minthogy az adótétel jelentékeny emelése és az ecetgyártáshoz szükséges szesznek a kontingensből való kivétele folytán a fogyasztás előreláthatólag apadni fog, a javaslat Magyarország kontingensét az 1908¹ 909. évre az eddig 853.000 hektoliter helyett 808.701 hektoliterben állapítja meg s ebből az ipari szeszgyáraknak 240.970 hektoliter, a mezőgazdaságiaknak 567.731 hektoliter juttat, vagyis az ipariak kontingensét 36.000 hektoliterrel, a mezőgazdaságiakét 9000 hektoliterrel csökkentette.

A javaslatnak a mezőgazdasági szeszfőzdeket érintő legfontosabb rendelkezése a termelési jutalmak leszállítása, melyeket a törvény az eddigi 6, illetőleg 8, illetőleg 10 korona helyett 2, 4 és 6 koronában állapít meg, meghagyván ezenfelül a következő négy termelési időszakra minden hektoliter után azt az 1 korona jutalmat, melyet az 1899: XXIV. t.-c. azért nyújtott, mert a szeszadópótlék behozatala által a

szesz nálunk magasabban lett megadóztatva, mint Ausztriában.

Keresztülviendő az elvet, hogy a szeszipar a mezőgazdaságé, a javaslat az ipariaknak megmaradt 240 ezer hektoliternyi kontingensből öt éven át évenként 85.000 hektolitert vesz el és e mennyiséget mezőgazdasági szeszfőzdek szaporítására szánja. Ugyanezen szempont által vezéreltetve a javaslat a nagy kontingenssel bíró mezőgazdasági szeszfőzdektől is elvonja kontingensük egy részét és pedig 1914-től kezdve évenként 12.500 hektolitert a 960 hektolitert meghaladó mezőgazdasági szeszfőzdektől.

Kártérítésül a javaslat az eddigi hektoliterenkénti 70 korona helyett 60 koronát szán.

Ezek a javaslatnak főbb intézkedései, melyek hivatva vannak a jövőben szeszpiacunk helyzetét alakítani. A javaslatok intézkedései az államra nézve kétségtelenül igen előnyösek, azonban konstataálni kell, hogy az iparosoknak és a mezőgazdáknak egyaránt sok panaszuk — és méltányos panaszuk — van a javaslatok intézkedései ellen. A javaslatok sokban sérelmesek reájuk s ezeket a sérelmes intézkedéseket, az állam érdekében is, enyhíteni kell s a javaslatok parlamenti tárgyalása során remélhetőleg enyhítik is.

Vizsgák a nagybeeskerek-i iskolákban.

Nagybeeskerek, június 12.

A Nagybeeskerek-i állami elemi nép- és az ezzel kapcsolatos gazdasági ismétlő, továbbá a városi iparos és kereskedő inas iskolákban a folyó tanév vizsgálatait a következő sorrendben tartják:

A központi áll. el. népiskolában:

Június hó 19-én d. e. 8 órakor. II. A) fi-oszt. Tanit. Baaden Károly. Elnök: Dr. Plechl Szilárd.

I. A) fi-oszt. Tanit: Fischer Mór. Elnök: Dr. Annau Ernő.

I. leány-oszt. Tanit: Csereiné Ádám Katalin. Elnök: Franz J. L.

I. vegyes-oszt. (Kossuth-utca). Tanit: Lovrics Antal. Elnök: Haidegger Ödön.

II. vegyes-oszt. Tanit: Bakálovich Dóra. Elnök: Magyar Pál.

Június hó 20-án d. e. 8 órakor. I. B) fi-oszt. Tanit: Hartig Albert. Elnök: Mayer Rezső.

II. B) fi-oszt. Tanit: Szegfű Sándor. Elnök: Dr. Gyorgyevics Milos.

II. leány-oszt. Tanit: Jankovichné B. Erzsébet. Elnök: Jeszenszky Nándor.

Június 22-én d. e. 8 órakor. III. leány-oszt. Tanit: Dienstl Emilia. Elnök: Oldal Antal.

IV. A) fi-oszt. Tanit: Wégling István. Elnök: Dr. Fialowski Béla.

IV. B) fi-oszt. Tanit: Szabó Sándor. Elnök: Balácsi József.

Június hó 23-án d. e. 8 órakor. III. A) fi-oszt. Tanit: Büchler Hugó. Elnök: Streitmann Antal.

III. B) fi-oszt. Tanit: Tarkó János. Elnök: Dr. Weiterschan József.

IV. leány-oszt. Tanit: Pálffy Etelka. Elnök: Dr. Vászits Endre.

Június hó 24-én d. e. 8 órakor. V., VI. fi-oszt. Tanit: Jankovich Miklós. Elnök: Dr. Klein Mór.

V. VI. leány-oszt. Tanit: Pászthory Riza. Elnök: Szalay József.

Az Eötvös-utcai áll. el. népiskolában:

Június hó 19-én d. e. 8 órakor. III. A) oszt. Tanit: Bányai Jakab. Elnök: Dr. Mangold Samu.

Június hó 20-án d. e. 8 órakor. I. oszt. Tanit: Kuss Berta. Elnök: Partilla Géza.

I. vegyes-oszt. (Tomaseváci-utca). Tanit: Kiss Mária. Elnök: Dr. Várady Imre.

Június hó 22-én d. e. 8 órakor. II. fi-oszt. Tanit: Beck Pál. Elnök: Dr. Milloss Aurél.

II. vegyes-oszt. Tanit: Horváth Etelka. Elnök: Mencer Lipót.

Június hó 23-án d. e. 8 órakor. III. B) fi-oszt. Tanit: Szabó Bertalan. Elnök: Strósz Béla.

III. leány-osztály. Tanit: Wirker Istvánné. (Juranics-utca.) Elnök: Dr. Haidegger Lajos.

Június hó 24-én d. e. 8 órakor. IV. oszt. Tanit: Osztie Béla. Elnök: Steinitzer Géza.

c) A gazdasági ismétlő-iskolában:

(A Tevesvári-utca végén levő gazdasági telepen.)

Június hó 21-én d. e. 8 órakor a Gazdasági ismétlő-iskola vizsgája a gyakorló téren. Tanit: Osztie Béla és Szegfű Sándor. Elnök: Dr. Plechl Szilárd.

A kézimunkát tanította: Kuss Berta.

A „TORONTÁL“ tárcája.

A mellszobor.

— Oh, — mondta Desnoyelles — ki tudja? Lásd, édesem, soha sem szabad azt mondani, hogy nem követünk el ilyen csufaságot... Felháborodhatunk rajta, hogy ez a muzsik, akivel a panorámás tetten érte a feleségét, a legjobb barátja, sőt a lekötelezettje volt, de talán mi sem lettünk volna erényesebbek a muzsikusnál. Némely asszony nagyon is furcsa. Ki tudhatja, ki tudhatja?

Desnoyelles letette a poharát. Kissé kápatos volt. Lakomáról jöttünk az nap este, melyet a művész barátai rendeztek a tiszteletére, miután a hivatalos lap előtte való nap közölte, hogy a becsületrend lovagjává nevezték ki a Cerny védelmének emlékére emelt szobrát.

— Igen, — ismételte réveteg szemekkel — ki tudja? . . . Ime, elmondok neked egy történetet, a megcsalt barátról: majd meglátod. Banális és bonyolult egy história. Képzeld csak, két évvel ezelőtt egy nagyon képzett, nagy jövőjű fiatal mérnökkel ismerkedtem meg s ismeretségünk csakhamar szoros barátsággá izmosodott. Természetesen bemutatott a nejemnek is, aki közönyösen fogadott. Hónapok teltek így. Minden második vasárnap náluk ebédeltem. Sohasem egyedül, a mérnök barátai s idegen tudósok voltak a vendégtársaim. Ebéd után a háziasszony zongorázott, én forgattam neki a hangjegyet, azután teáztunk és vettük a kalapunkat.

Mondtam neked, hogy szerettem a férjet.

Hetenként kétszer-háromszor bebukkant hozzám s együtt reggeliztünk. A műtermemben apróra megnéztem mindent, érdeklődött a szobraim iránt, melyek befejezve, vagy félig megkezdve szerte heverték. Ismerte a szeretőmet, pajtásként bánt vele. Csak az volt a baj, hogy hazra térve, mindent elbeszél a feleségének, amit nálam látott.

A mult ősszel az orosz kormány meghívta őt, mint szakértőt, egy bánya megnyitása alkalmából. Elutazott. En Rómában voltam abban az időben s mikor onnan visszatértem, meglátogattam a feleségét.

A csinos kis asszonyka nem a régi volt többé: ügyesen kacér, tele kétértelműséggel, kísértetbe ejtő. Ekkor vettem csak észre, hogy nagyon is szép és távozás közben biz isten sajnáltam, hogy barátja vagyok a férjének. Karácsony volt; ajándékok kicserélésének az ideje. Virágokat és bonbont küldtem neki.

Másnap levelet kaptam tőle: megköszönte. Akaratom ellenére válaszoltam a levelére. A hét végén újabb levél. És ime, rendes levélváltás indult meg közöttünk, látszólag kifogástalan, bár tele kétértelműségekkel, sorok közötti szavakkal. Rőla ábrándoztam s papirosának az illata ábrándokat és vágyakat keltett bennem.

Mit mondjak még? Egy napon, amint újra meglátogattam, egyedül találtam őt, egyedül a kis fiával. De ebéd után, amint a szalonba ámentünk, aludni küldte a gyermeket s kettecskén maradtunk.

Oh, barátom, minő karok! . . . Nem tudom, mint történt, de arra ébredtem fel, hogy dühösen csokolgatom őket. Nem szól egy szót sem; diadalmas tekintete mosolygott szempilláin át. A

nők mind egyformák... Ez elmondta nekem, hogy szeretett az első pillanattól fogva, hogy fájt neki az én udvarias közönyösségem és mindaz, amit a férje beszélt neki az én életemről. És a pompás mozdulatok! A duzzogás, melylyel a kedvesemet említette! Mindez elkábított s én fenéig ürittettem a szerelem serlegét. A szép asszony csókja megrészegített. Hallottam a szomszéd szobában a gyermek hangját, ki nem akart elaludni s a szemben eső tükörben a férj mellszobra öltött a szemembe.

Szégyelni kezdtem magamat, undorodtam önmagamtól, amint a férje, az én kedves jó barátomra gondoltam s menekültem az ölelő karok közül, melyek lefogva tartottak. Másnap már ott volt nálam a kis asszonyka a műtermemben.

Most már kitalálhatod a többit, hiszen regényíró vagy. Sokszor lelkifurdalás gyötört, miközben szívtam az ajka mézét, undor fogott el a kéjes ölelés közt, szájalomra indított, amint elbeszélte, hogy a férje nem sokat törődik vele és éppen nem érzi a szerelem ezer meg ezer apró titkait s amint egész cinizmussal fejtegette előttem a szerelem jogát, magaviseletének a mentségeit, amiből láttam, hogy egy alapszabán romlott teremttel van dolgom, kinek nem én kerültem először a halójába.

A férj több levelet irt nekem e közben Oroszországból, melyek igazi fájdalomt okoztak nekem. Szégyenemben feltettem magamban, hogy nem lépem többé át a távollevő küszöbét. Megmondtam ezt az asszonykának; kényszerített, hogy ismét látogassam meg, hogy foglaljak helyet ugyanott, ahol először ültem első vallomásaim

Junius hó 29-én d. e. fél 9 órakor „Te Deum” és a bizonyítványok kiosztása.

A községi iparostanonc-iskolában:

Junius hó 19-én este fél 6 órakor. Kezdő A) és Kezdő B) oszt. Tanít: Osztie, Szegfű, Popovics. Elnök: Seprős Valtér.

Haladó B) és C) oszt. Tanít: Szegfű, Osztie. Elnök: Homa Kálmán.

Junius hó 21-én d. u. 3 órakor. Szerb nyelv vizsga. Tanít: Vukov Péter. Elnök: Straits György.

Junius hó 22-én este fél 6 órakor. I. C) oszt. Tanít: Fischer, Urhegyi. Elnök: Szalay József.

I. A) és B) oszt. Tanít: Szabó, Popovics. Elnök: Jeszenszky Nándor.

Junius hó 23-án este fél 6 órakor. Haladó A) oszt. Tanít: Cserei Gyula. Elnök: Dr. Klein Mór.

II., III. oszt. Tanít: Fischer, Urhegyi. Elnök: Mencer Lipót.

Ugyanakkor a tanoncmunka-kiállítás megtekintése. A tanoncok rajzai megtekinthetők az osztályvizsgálatok alkalmával. Rajzitanítók: Beck, Jankovich, Lovrics, Szalaváry és Wégling.

A kereskedőtanonc-iskolában:

Junius hó 19-én este fél 6 órakor. Előkészítő oszt. Tanít: Baaden, Bányai, Török. Elnök: Rigó István.

Junius hó 20-án este fél 6 órakor. I. oszt. Tanít: Baaden, Bányai, Perl, Török. Elnök: Partilla Géza.

Junius hó 24-én este fél 6 órakor. II., III. oszt. Tanít: Baaden, Bányai, Perl, Török. Elnök: Weisz Izidor.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 6^{1/2} ó-tól kezdve délig azurak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 7^{1/2} óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A városi főgimnázium szertára nyitva minden vasárnap délelőtt 11 órától 12-ig.

Junius 15. Közig. bizottság ülése.

Junius 19. Megyei állandó választmányi ülés.

Junius 25. Jegyzők közgyűlése.

Junius 20. Megyei állandó választmányi ülés.

Junius 22. Rendkívüli megyei közgyűlés.

— Személyi hir. Jankó Ágoston alispán ma visszaérkezett Nagybeckerekre.

Dr. Horváth Balázs, a nagybeckerei érettségi vizsgálatokra kiküldött miniszteri biztos ma délből elutazott Nagybeckerekre.

— Jövahagyott alapszabályok. A m. kir. belügyminiszter a gyulai földmives-olvasókör alapszabályait a jövahagyó záradékkal ellátta.

— Csernoch püspök mandátuma. A főrendiház tegnapi ülésében Dessewffy Aurél gróf elnök bemutatva Csernoch János esanádi megyés püspök levelét, melyben tudatja, hogy a törvényhozói jogát egyelőre a képviselőházban kívánja gyakorolni. A jelentést kiadták az igazoló-bizottságnak.

alkalmával. Aljasan engedtem neki. Majd hirtelen eltasztítottam őt magamtól.

A tükörben a barátom mellszobrát pillantottam meg, amint élesen, keményen nézett rám. Az asszonyka azonban makacsodott és én magam is szomjaztam őt, szomjaztam az ajkait. Ekkor, amint a szoborszemek még egyre néztek, fejemet vesztve egy karos széket toltam a tükör elé, mire a mellszobor nagy zajjal a földre zuhant és darabokra tört... Mentegetőztem ostobaságomért, majd ölembe kaptam az asszonykát. És csókjaink ez este olyan hosszúak, olyan édesek voltak, hogy minden józan okosság dacára a lakásomra vittem őt... Reggelre kelve gyűlöltem őt.

— És a vége a históriának? — kérdeztem Desnoyellestől.

— A vége? — röhögött. — A vége még bolondabb. Két hónappal ezelőtt történt a fentebbi eset. A férj tegnapelőtt hazatért, első látogatása nekem szólt.

— Édesem, — mondta, mielőtt megölelt — képzeld csak, a feleségem összetörte a mellszobromat, amint terítőt himezett a talapzatára. Különben nem boszankodom érte, a szobor éppen nem hízelt nekem; te majd másikat csinálsz helyette...

És azonnal tudni akarta, hogy mikor tilhet nekem. Szabadkoztam, de ő nem tágitott.

— A nőm is eljön — tette hozzá — pompás lesz. Ne tagadd meg, édesem, megharagszom rád. A feleségem minden áron akarja.

És most mintázom a férj és hozzá a feleség mellszobrát is. Kettőt egyszerre. Kényszerítették rá.

— Magyar név. A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy Braun Jechezkel (Fülöp) nagyszentmiklósi születésű, verseczi lakos családi nevét Bedőre, Luca (Luka) Miklós szerbnagyszentmiklósi illetőségű, szegedi lakos, valamint Sándor és Katalin nevű kiskorú gyermekei családi nevét pedig Lukács-ra átváltoztathassa.

— A nagybeckerei árvaház megnyitása.

A nagybeckerei róm. kath. árvaházi bizottság tegnap délután Franz J. L. elnöklése mellett ülést tartott, melyen jelen voltak: dr. Annau Ernő, Baaden Károly, dr. Fialowski Béla, Galler Péter, Grandjean Ede, dr. Haidegger Lajos, Haidegger Ödön, Magyary Pál, Opolczer Lajos, Steyer István, Szegfű Sándor, Weiterschan Mihály. Elnök jelentéssel az „Immaculata” rend meg fogja kapni a letelepedési engedélyt, amiről őt a főnöknő értesítette. A megköteendő szerződésbe bevételük záradék gyanánt, hogy a szerződés csak úgy lép hatályba, ha a kongregáció július 1-ig megszerzi a letelepedési engedélyt és azt az elnöknek bemutatja. A szerződés megkötése után a lapokban felhívás fog közzétettni az árvaházba való felvétel iránt, melynek megnyitása f. évi augusztus 15-én lesz. A bizottság örömmel vette tudomásul Nagybeckerek város képviselőtestületének határozatát, mely szerint a város évente 10 öl fát ad, a villamos áramot önköltségen bevezeti, a fogyasztási költségnek 50% pedig elengedi. Ezután az elnök bejelentéssel, hogy a megyénél megsüreggette az egyetemen a Hertelendy-alap kamatainak kiadása iránti kérvényének elintézését, valamint azt, hogy Galler Péter teknőket és dézsákat, Ruzs János egy páduai szent Antal-szobrot, Stagelschmidt József és János téglagyárosok 1800 drb téglát, dr. Annau Ernő egy mángorlót adományozott az árvaháznak, amit a bizottság köszönettel vett tudomásul.

— A nagyikkinda-tordai vasut. A kereskedelmi miniszter Farkas Mór mérnök cibakházai és Paar Kornél dr. ügyvéd, budapesti lakosoknak a magyar királyi államvasutak Nagyikkinda állomásából Topolya és Basahid községek érintésével Torda községig vezetendő szabványos nyomtávú gőzüzemű helyi érdekű vasútvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— Érettségi a főgimnáziumban. A nagybeckerei községi főgimnáziumban a tegnapielőtt megkezdett érettségi vizsgálatokat ma fejezték be. Délből hirdették ki az eredményt. Az érettségire jelentkezett 12 tanuló közül jelenesen érettek: Bárány Emil, Scherer János; jól érettek: Feletár Loránd, Jakabffy Guidó, Kertész István, Stakies Milos; éretlenek: Ellmer Gyula, Engel János, Pálffy János, Radojcsin Novák, Thury Sándor. E szerint az érettségit valamennyi tanuló sikerrel tette le.

— Pályázat segélydíjra. A vallás- és közoktatásügyi miniszter, a Karlitzy Albert-féle alapítványból a Temes, Torontál és Krassó-Szörény vármegyei róm. kath. iskolák tanítóit, valamint ezek özvegyeit és árváit illető tizenkét, évi egyszáz (100) koronás és egy, évi nyolcvan (80) koronás segélydíjra pályázatot hirdet. Ezen segélydíjra jogosítvák 1. az említett iskolák tanítóit, kik a tanítói vizsgát letették s illetőleg ennek letétele alól hatóságilag felmentettek, erkölcsi magaviseletük, nemkülönben a tanítói pályán kifejtett működésük által magukat kitüntették s a tanításra aggkoruk vagy pedig testi fogyatkozásuk miatt alkalmatlanokká váltak, az országos tanítói nyugdíjalapból azonban ellátást nem élveznek; 2. a jogosult tanítóknak a) özvegyei, kik kifogástalan erkölcsi magaviseletet tanusítottak, férjükkel életfogytiglan éltek, avagy tőlük önhibájukon kívül választattak el, b) árvái, kik tizennegyedik életévüket még nem érték el. A jelzett segélydíj a tanítóknak életfogytiglan, a tanítók özvegyeinek szintén életfogytiglan s illetőleg újból való férjhezmenetelükig, az árváknak pedig 14-ik életévük betöltéséig adományoztatik.

— Felvétel a tanítói konviktusba. A „Dél-magyarországi Tanító-Egylet” temesvári konviktusában az 1908/9. tanévben 20 növendék helye üresedik meg s lesz betöltendő. A konviktusba felvételnél jó viseletű és jó előmenetelű tanulók, kik Temesvárott a középiskolákat (áll. és róm. kath. gimnázium, áll. reál.) a felső kereskedelmi vagy polgári iskolákat akarják látogatni, — de első sorban felvételnél: a „Dél-magyarországi Tanító-Egylet” rendes tagjainak fiúgyermekéi, kik havi 24 korona; másodsorban nem egyleti tagok fiúgyermekéi, kik havi 40 korona ellátási díjat fizetnek. Ezen díjon kívül minden felvett egyleti rendes tag gyermeke évi 20 korona felvételi, 4 korona orvosi és 1 korona telefondíjat fizet. Nem egyleti tagok gyermekei évi 25 korona felvételi, 8 korona orvosi és 1 korona telefondíjat fizetnek a belépéskor. A felvétel iránti (bélyegmentes) kérvények folyó évi

július hó 31-ig alulírottához nyújtandók be. A kérvényhez csatolandó a tanuló évvégi bizonyítványa (egyszerű másolatban is). Minden folyamodó kivétel nélkül köteles azonkívül a kérvényhez egy nyilatkozatot csatolni, hogy a konviktusra vonatkozó szabályoknak és fizetési kötelezettségeknek magát feltétlenül aláveti; továbbá orvosi bizonyítványt, hogy a felvételre jelentkező tanuló éptestű s minden szervi bajtól ment. A tanítónak az összes tagdíjak befizetéséről szóló utolsó nyugta csatolásával igazolniuk kell az egyleti tagságot. A felvételnél szóló értesítést és tájékoztatót minden jelentkező szülő legkésőbb f. évi augusztus 5-éig megkapja. Érdeklődőknek 2 korona 14 fillér beküldésével (Hoffmann Miklós konviktusi gondnokhoz, Temesvár-Erzsébetváros, Bethlen-utca 3.) megküldetik az intézet nagy képes prospektusa, mely írásban és képből bemutatja az intézeti életet és az intézet minden helyiségét.

— A vasuti üzletszabályzat a kereskedelmi és iparkamarában. A temesvári kereskedelmi és iparkamara utolsó teljes ülésében Weisz Hugó beltag indítványára tudvalevőleg elhatározta, hogy a kerület kereskedői köreinek az ezidő szerinti érvényes vasuti üzletszabályzatra vonatkozó panaszait és módosítási javaslatait összefoglalva a kereskedelmi miniszter elé terjeszti. A Baader Henrik kamarai alelnök elnöklése alatt levő bizottság, melynek Weisz Hugó beltag az előadója, arra való figyelemmel, hogy nagy anyagot kell gondosan tanulmányozni, már a napokban megkezdte működését és mindenek előtt a kerület érdekeltségével lép érintkezésbe. A kamara felhívja Temes-, Torontál- és Krassószörény megye kereskedőit és iparosait, hogy a nagyfontosságú ügyről közöljék vele nézetüket, mutassanak reá az érvényes üzletszabályzat sérelmes határozványaira és tegyenek mint az áru-, mint a személyszállításra vonatkozólag célszerű javaslatokat. Előreláthatólag bő anyag fog összegyűlni, melyet az említett szakbizottság, melyben Temesvár és a kamarai kerület előkelő kereskedői és gyárosai foglalnak helyet, gondal fog dolgozni. A kamara ezirányú munkájának messzemenő jelentősége van, mely okból meg vagyunk róla győződve, hogy Dél-magyarország és különösen Temesvár üzleti körei az érdekeik védelmére irányuló törekvésben panaszait és óhajait gyors közlésével a kamara határozottan támogatni fogják.

— Kalapgyár r. t. Zombolyán. A zombolyai Decker-féle kalapgyár r. t. most tartotta alakuló közgyűlését. Az alapítóké 400 ezer korona, amely 2000 darab 200 korona névértékű részvényekből áll. Zompolya és vidékének közönsége az összes részvényeket jegyezte, sőt tuljgyeztek is történt. Igazgatóságig tagokul megválasztottak: Diel Károly dr., Fóris József, Kerényi Miklós dr., Koch János, Körmeny Sándor, Lauter Miklós, Schön János (Szenthubert), Wener János (Nagy-tószeg). Vezető igazgató Decker Rezső. A felügyelő-bizottságba bevalasztott Anton Mihály, Gál Lajos, Kolbusz Mátyás, Reinhardt Péter dr. és Walzer Lénárd.

— Mulatság. A Nagybeckerei szerb kereskedő ifjuság június hó 15-én a Korona-szállodában táncmulatságot rendez. Belépő díj személyenként 1 korona. Kezdeté este 8 és fél órakor. Felülfizetéseket köszönettel fogadják.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése.

Budapest, június 12. (A „Torontál” ered. távirata.) A mai ülés, a multkori katalógus olvasás dacára, ugyszólván teljes részvévlenség mellett folyt le. Az ülés megnyitásokor alig volt jelen husz képviselő s később is csak kevesen érdeklődtek az új közegészségügyi törvény iránt.

Az ülésen Justh Gyula elnökölt, aki 10 órakor nyitotta meg az ülést.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után harmadszori olvasásban meg-szavazzák az államvasuti beruházásokról szóló törvényjavaslatot, amelyet nyomban átküldenek a főrendiházhhoz.

Azután áttérnek a közegészségügy rendezéséről szóló javaslat tárgyalásának folytatására.

Ma Hajdu Frigyes beszél elsőnek, aki pártolólág szól a javaslatról, ugyszintén Artim Mihály is s mindketten elfogadják a javaslatot.

Ezután az általános vitát be is rekesztik s a Ház általánosságban elfogadják a javaslatot.

A részletelnél Mezőfi Vilmosnak és Vlád Aurélnak vannak kifogásai és több módosítást nyújtanak be.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter a kifogások tarthatatlanságát bizonyítja s kéri az eredeti szöveg elfogadását.

A Ház a módosításokat el is veti s az eredeti szakaszokat fogadja el.

Ezután több szakaszt vita nélkül elfogadnak.

A legközelebbi szakasznál Zachariás János arról szól, hogy az orvosoknak az illető községek lakosságának a nyelvét tudnia kell.

Az ülés folyik.

A bécsi jubileumi körmenet.

Budapest, június 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Ma délelőtt folyt le Ferenc József király császári jubileuma alkalmára rendezett nagy jubileumi hódoló körmenet, amelyet óriási közönség nézett végig. Mindenütt, amerre a körmenet elvonult, ember ember hátán szorongott. Tribünök, erkélyek, ablakok telve s mondhatni százezernyi sokaság tolongott végig az utvonalon. A körmenetben résztvevők 19 csoportba osztva különböző korszakokat képviseltek korhű ruházatban. A csoportok a következők voltak: 1. Habsburg Rudolf kora, 2. I. Albrecht király kora, 3. IV. Rudolf kora, 4. III. Frigyes császár, 5. I. Miksa császár, 6. a bécsi első török foglalás kora, 7. A tizenhatodik századbeli osztrák hadvezérek, 8. A harminc éves háború, 9. A bécsi második török foglalás kora, 10. Jenő főherceg és csapatai, 11. Mária Terézia kora, 12. A hét éves háború csoportja, 13. II. József császár kora, 14. A francia hadjárat, 15. Károly főherceg, 16. A tiroli fölkelés, 17. A bécsi kongresszus kora, 18. A bécsi utcai élet és közlekedés csoportja 1830—40-ből, 19. Radetzky csapatainak csoportja. A tizenkilenc történelmi csoportot kiegészítette a bécsi bolgárság hódoló csoportja, az osztrák tartományok és a bécsi sport egyesületek csoportja. A körmenet reggel 5 órakor gyülekezett és rendezkedett el Práterben s innen fél 8 órakor indult a az Austellungss-, Prater-, Aspernstrassen át a Ringstrassera, ahol a Burg külső kapuja előtt vonult el. Itt volt fölállítva terraszszerűen egy rendkívül pompával díszített emelvény és sátor, amelyen a király foglalt helyet az udvarnak mintegy 80 tagjával. A hódoló körmenet ide 10 óra tájban ért s konstatálni kell, hogy a fölvonulás gyönyörű történelmi csoportjaival, pazar kosztümjeivel remek látványt nyújtott. A díszsátornál Wilczek Frigyes gróf és Lueger polgármester mondott ünnepi beszédet, amely alatt a körmenet megállt, a téren elhelyezett katonazenekarok a Gotterhaltét játszották s az összes templomok harangjai zúgtak. A bécsiek elhangzásával a király többszörösen adott kifejezést legteljesebb elismerésének. A körmenet a Schottenringen, Ferenc József rakparton, Aspern és Praterstrassen stb vonult tovább vissza ismét a Praterba, ahová egy óra tájban ért s itt azután feloszlott. A körmenetre Bécsbe mintegy 40 ezer idegen érkezett. Az egész fölvonulás teljes rendben folyt le.

A képviselőház munkarendje.

Budapest, június 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Holnap délelőtt minisztertanács lesz, amelyen a képviselőház munkarendjéről fognak tanácskozni. Politikai körökben azt beszélik, hogy a képviselőház július 10-ikéig fog ülésezni s ez idő alatt el fogja intézni az ingyenes népoktatásról, a szeszadóról és a Margitsziget eladásáról szóló javaslatokat.

A bankbizottság ülése.

Budapest, június 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) A bankbizottság mára hirdetett ülését holnap délutánra halasztotta, amikor folytatni fogja a szakértők meghallgatását.

A horvátok és a szeszadó javaslatok.

Budapest, június 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint politikai körökben beszélik, a horvát képviselők elhatározták, hogy a szeszadó javaslatokat megobstruálják, mert a javaslatokat sérelmesnek tartják Horvátországra.

A rehabilitáció.

Budapest, június 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint jól értesült forrásból jelentik, Günther Antal igazságügy-miniszter a büntetőjogi reformok megvalósítása során a rehabilitáció kérdését is megoldás elé szándékozik vinni és az erre vonatkozó törvényjavaslat elkészítésével megbizta Oberschall Pál pozsonyi jogakadémiai tanárt.

A német császárné balesete.

Budapest, június 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Berlinből sürgönyzik, a lováról leesett német császárné állapota semmi aggodalomra nem ad okot. Zunker udvari orvos jelentése szerint az esés folytán keletkezett véralfutás a kézen már mulóban van és sem csontsérülése, sem más sebe a császárnénak nincs.

Az új huszszkoronás bankjegyek.

Budapest, június 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint pénzügyi körökből jelentik, az új huszszkoronás bankjegyeket június 22-ikén bocsátja az osztrák-magyar bank forgalomba.

Kártya és pezsgőadó.

Budapest, június 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Arad város törvényhatósága mai közgyűlésén elhatározta, hogy a kártyára és a pezsgőre külön községi adót vet ki.

Megmart herceg.

Budapest, június 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Budán tegnap Porcia Aladár herceget és fiát az utcán egy veszett kutya megmarta. A megmartaikat a Pasteur-intézetbe vitték.

Öngyilkos ügyvéd.

Budapest, június 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Lőcséről jelentik, Krumko Árpád ottani ügyvéd pillanatnyi elmezavarában agyonlőtte magát.

Határidő-üzlet.

Budapest, június 12. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata. A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (októberre 1908.) . . . 21.88— —
Rozs (októberre 1908.) . . . 18.34— —
Zab (októberre 1908.) . . . 15.44— —
Tengeri (júliusra) 13.26— —
Tengeri (uj) 13.96— —

Közgazdaság.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken 1908. évi június hó 12-én megtartott heti vásár alkalmával:

buza	50 kg.	11.—	korona
kétszeres	„	7.50	„
rozsa	„	7.40	„
árpa	„	6.50	„
zab	„	6.50	„
kukorica	„	6.20	„
repce	„	15.50	„
széna I.	„	8.—	„
„ II.	„	7.—	„
szalma I.	„	4.—	„
„ II.	„	3.—	„
burgonya 1 kg.	„	—10	„
disznóhus I.	„	1.80	„
„ II.	„	1.70	„
juhhus	„	1.04	„
zsir	„	1.68	„
marhahus I. 1 kg.	„	1.46	„
„ II.	„	1.36	„
borjúhus I.	„	1.80	„
„ II.	„	1.90	„

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

HIRDETÉSEK.

810. bvk. szám. 1908.

562—1.1

Árverési hirdetmény.

Alólirott kir. bir. végrehajtó által közhírré tétetik, miszerint a tek. bécsi cs. kir. Leopoldstadti I. ker. járásbíróóság 1908. évi május hó 8. napján kelt C. III. 226/5. számú végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbíróóság 1908. évi május hó 11. napján V. 821/1. sz. alatt kelt végzése folytán dr. Siegfried Spitzer junior Weni ügyvéd által képviselt (Lakik II., Praterstrasse 21. sz. a.) Kellermann és Hermann Weni cég és lakos felperes részére Hauser Hermann nagybecskereki lakosnál 136 kor. 20 fillér és jár. iránt, kielégítési végrehajtás útján 1908. évi május hó 16. napján Nagybecskereken felülfoglalt 2184 koronára becsült butorok s kávéházi berendezésekből álló ingók Nagybecskereken alperes lakásán bírói árverésen készpénzfizetése mellett leendő eladatása **1908. évi június hó 26. napjának délután 3 órájára** tüzetett ki, az 1908. évi V. 821/2. sz. a. kelt végzése alapján annak az alap, illetve felülfoglaltatók követelése erejéig is, 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében, amennyiben törvényes zálogjogot nyertek volna, meg fog tartatni.

Együttal fölhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, úgy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, miszerint az 1881. évi LX. t.-c. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéséig alólirhoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Nagybecskerek, 1908. évi június hó 8. napján.

Kiss,

kir. bir. végrehajtó.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1908. május hó 1-től.

Érkezik:

a) **A nagybecskereki pályaudvarra:**

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
Szegedről: (mótorokosi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) **A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:**

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.
Csősztelekről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 ó. 29 p.

Indul:

a) **A nagybecskereki pályaudvarról:**

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (mótorokosi) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) **A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:**

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Csősztelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

541. bvk. 1908. sz.

561-1.1

Árverési hirdetés.

Alólirott kir. bir. végrehajtó által közhírré tétetik, miszerint a tek. nagybecskereki kir. törvényszék 1908. évi március hó 18-ik napján kelt 2738. számú végzésével megkeresett nagybecskereki kir. járásbíró-ságnak 1908. évi március 22-ik napján V. 510. sz. alatt kelt végzése folytán dr. Annau Ernő nagybecskereki ügyvéd által képviselt Gruszling Istvánné sz. Ferdinandi Erzsébet s társai nagybecskereki lakosok felperes részére Ferdinandi Mihály és neje sz. Mayer Franciska nagybecskereki lakosoknál 5307 kor. 20 fillér és járulékaik iránt kielégítési végrehajtás útján 1908. évi március hó 30-ik napján Nagybecskereken lefoglalt, 2063 koronára becsült butorok, lovak, kocsik, szavasmarhák, juhászgazdasági gépek stb.-ből álló ingók Nagybecskereken alperesek lakásán (Német-utca) 185/15. hrsz. alatt birói árverésen készpénzfizetése mellett leendő eladatása **1908. évi június hó 15-ik napjának d. u. 3 órájára** tüzetett ki, az 1908. évi V. 510/3. szám alatt kelt végzése alapján az árverés elrendeltetvén, annak az alap-, illetve felülfoglaltatók követelése erejéig is, 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében, amennyiben törvényes zálogjogot nyertek volna, meg fog tartatni.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, úgy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitéve nincs, miszerint az 1881: LX. t. c. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéséig alólirottához egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Nagybecskereken, 1908. évi május 29.

Kiss István,
kir. bir. végrehajtó.

1365/1908. sz.

558-1.1

Pályázati hirdetés.

A nagybecskereki kerületi munkásbiztosító pénztár pályázatot hirdet **egy ellenőrző, egyúttal beteglátogatói állásra**, amely évi 1200 korona fizetéssel van egybekötve.

Pályázni kívánók fedhetlen előéletüket, valamint negyvenedik életévüket meg nem haladott korukat igazoló okmányokkal kellően felszerelt sajátkezűleg irt pályázati kérvényüket a pénztár igazgatóságához címezve legkésőbb **f. évi július hó 2-ik napjáig** adják be.

A hivatalos magyar nyelven kívül a német és szerb nyelv bírása előnyben részesít. Az állásban való véglegesítés az Országos munkásbetegsegélyező és balesetbiztosító pénztár jogkörébe tartozik.

Nagybecskereken, 1908. évi június 10.

Steyer Fülöp,
titkár.

Szóllóssy Károly,
elnök.

Eladó, két darab teljesen felszerelt
Johnston kévekötő aratógép

mely 1906. évben szállítottatott
ujjonnan és csak egy napig
lett használva, 600 koronáért
darabonként.

Cim e lap kiadóhivatalában.

516-x 14

BUZIÁS GYÓGYFÜRDŐ

vasuti állomás, posta, távirtda és telefon.

Közvetlen gyorsvonati kocsil Budapest nyugati pályaudvarról. Idény május 15—szept. 15.

Speciális gyógyfürdő szívbeteg részére, női bajoknál, hólyag és vesebajoknál, kö- és fővénybetegségeknek, a légutak-, az emésztő- és kiválasztó-szervek hurutos bántalmainál. Sápok, vérszegénység, görvély- és angolkór, általános gyengeség és a női ivarszervek idült bajainál. Radioaktív szén-savas sós és szén-savas vasas orrások. Prospectust kívánatra küld a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

== SZÉNSAV-MŰVEK ==

kartelen kívül szállítanak, azonnal, bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony szén-savat a világhírű buziásfürdői szén-savforrásokból.

Össze nem tévesztendő mesterségesen előállított kevésbé kiadós szén-savval.

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

Sürgőnycim: MUSCHONG, BUZIÁSFÜRDŐ. Interurban telefon 18. sz.

3750/1908. sz.

559-3.1

Pályázati hirdetés.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó Szerbcsanád községében lemondás folytán megüresedett **segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetek.

Javadalmazás: a község pénztárából 1000 kor. Felhívom mindazokat, kik kérdéses állást elnyerni kívánják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám **f. évi június hó 24-éig** adják be.

A választást Szerbcsanád községében f. évi június hó 25-én d. u. 3 órakor tartom meg.

Nagyszentmiklós, 1908. évi június 7.

Hadffy,
főszolgabíró.

Hirdetés.

Közírré tétetik, hogy a néhai Weiserschan Fülöp volt nagybecskereki lakos hagyatékához tartozó élő- és holt-leltár, u. m.: *lovak, tehének, gazdasági gépek és eszközök* **f. évi június hó 16-án d. e. 9 órakor** Nagybecskereken, Lenau-utca 49. szám alatt árverésen eladatnak.

560-2.1

Árlejtési és árverési hirdetés.

Oppova község képviselőtestületének a vármegye törvényhatósági bizottsága által jóváhagyott határozatával elhatározta a régi **templomóra elárverezését** és új óra beszerzését. Ezen árverés, illetve árlejtés határidejéül **1908. évi június hó 20-ik napjának d. e. 9 órájára** Oppova község-házánál kitűzetik.

Árlejtésni kívánók kötelesek az árlejtés megkezdése előtt az általuk ajánlott árnak 5%-át készpénzben vagy óvadékképes érték-papírokban a községi pénztárban óvadék címén letenni s az árlejtés bevétele után a munkát elvállalt ajánlkozó kivételével az óvadékokat visszakapják. Csak vizsgázott órásmester pályázhatnak. A munkadíj fele a munka felének befejezése után, másik fele pedig a munka befejezte és kipróbálása után adatik ki.

Oppova, 1908. évi június hó 1.

Camerlenghi Róbert, **Schultz Ferenc,**
h.-jegyző. (553-3.3) bíró.

HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK A

„TORONTÁL”

KIADÓHIVATALÁBAN.

ALMÁSY ÉS SZEPESSY

könyv-, zenemű- és papirkereskedése NAGYBECSKEREK.

Telefon 22.

Telefon 22.

Ajánlunk antiquarice, de teljesen új állapotban:

Gracza: „A magyar szabadságharc története”, 5 kötet, diszkiadás, 70 korona helyett 55 korona.

Jókai Mór összes művei, milleniumi diszkiadás, 100 kötet, 500 korona helyett 350 korona.

Szalay-Baróti: „A magyar nemzet története”, diszkiadás, 4 kötet, 60 korona helyett 48 korona.

Kisfaludy Sándor munkái, diszkiadás, 8 kötet, 30 korona helyett 24 korona.

Vörösmarty összes művei, 6 kötet, 24 korona helyett 15 korona.

Vörösmarty lírai költeményei, 3 korona helyett 1 korona 80 fillér.

Deák Ferenc: „Levelek”, 10 korona 40 helyett 8 korona.

„Gondolatok” 11 korona 20 fillér helyett 9 korona.

Toth Kálmán összes költeményei 2 kötetben, 16 korona helyett 12 korona.

Magyar Regényírók képes kiadása diszkiadásban, kötetenként 5 korona helyett 3 korona.

AZ „IDEAL” IRÓGÉP

torontálmegyei vezérképviselősege

229-x 22